

Republica Moldova
Judecătoria Bălți
sediul central

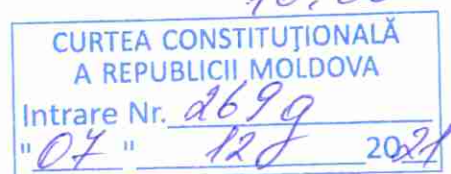
or. Bălți, str. Hotinului, 43
tel./fax: 0231-2-22-12
www.jbl.instante.justice.md
e-mail: jba@justice.md

Республика Молдова
Суд Бэлць
центральное местонахождение

г. Бэлць, ул. Хотинская, 43
тел./факс.: 0231 2-22-12
www.jbl.instante.justice.md
электронная почта:
jba@justice.md

Nr.-----
din -----

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28

Judecătoria Bălți (sediul Central) vă remite dosarul contravențional la contestația depusă de Vdovîi Laura Iurie asupra procesului-verbal și deciziei agentului constatator din cadrul Direcției de Patrulare „Nord” a INSP, Belous Anatolie din 07.08.2021 întocmite în privința lui Vdovîi Laura Iurie în baza art. 238 alin. (2) Cod contravențional al RM pentru realizarea controlului constituționalității prevederilor 393, art. 394 și art. 395 din Codul contravențional al RM, în sensul corespunderii cu prevederile art. 4 alin. (2) din Constituție, art.6, 13 și 17 din CEDO, art. 1 alin. (3), art. 20 și art. 54 din Constituția RM, în baza încheierii din 22 noiembrie 2021.

Anexă:

- Încheiere din 22.11.2021 pe 2 file;
- Dosarul contravențional nr.5r-477/2021 pe 44 file;

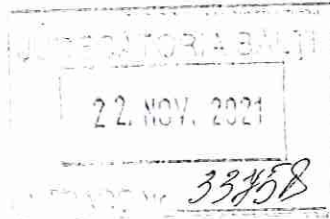
Cu respect,
Judecătorul

Ecaterina Arseni

Judecătoria Bălți (sediul Central)

Judecătorului Ecaterina Arseni

Contestatar: VDOVÎI Laura

C E R E R E

privind ridicarea excepției de neconstituționalitate

În fapt,

1. În procedura Judecătoriei Bălți (sediul Central), judecător Ecaterina Arseni, se află în examinare cauza contravențională la contestația lui Vdovîi Laura împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei agentului constator.
2. Pentru data de 01.09.2021, Vdovîi Laura a fost citată la Judecătoria Soroca (sediul Central) în legătură cu examinarea contestației depusă de aceasta împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție, dosar contravențional nr. 4-21135436-46-5r-13092021.
3. Vdovîi Laura, considerînd că Judecătoria Soroca (sediul Central) eronat a reținut spre examinare cauza menționată, și că cauza urmează a fi examinată de Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana), conform sediului INSP, la 29.09.2021 a depus cerere de strămutare la cauzei la această instanță, indicînd că Judecătoria Soroca în mod eronat a reținut spre examinare contestația sa, motivînd că contestațiile depuse împotriva agentului constator din cadrul INSP, cu adresa juridică pe str.Doina 102 mun. Chișinău, urmează a fi examinate de Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana).
4. Prin încheierea Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 01 octombrie 2021, analizînd motivele cererii și studiind materialul contravențional, instanța de judecată a considerat just de a remite după competență contestația respectivă la Judecătoria Bălți (sediul Central), invocînd în acest sens prevederile art. 393, art. 394 și art. 395 din Cod contravențional.
5. Analizînd prevederile legale menționate în încheiere de Judecătoria Soroca (sediul Central), contestatara Vdovîi Laura le consideră neclare, unele ce îi îngădesc accesul la justiție și îi încalcă dreptul la un proces echitabil, fapt ce ridică probleme ce țin de constituționalitatea prevederilor legale menționate.
6. Urmare a celor menționate, Vdovîi Laura atrage atenția instanței că norma aplicată nu este suficient de clară și completă, este lipsită de accesibilitate și

previzibilitate și, respectiv, încalcă implicit dreptul la un proces echitabil, garantat de articolul 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

- 7. Astfel, pentru a nu încălca *inter alia* dreptul la un proces echitabil, limitările aduse de legislațiile naționale *mutatis mutandis* dreptului la un proces echitabil și la un remediu efectiv de către aceste dispoziții, trebuie, prin analogie cu dreptul de acces la un tribunal consacrat de art. 6§1 din Convenție, să urmărească un scop legitim și să nu aducă atingere substanței acestui drept (*Haser v. Elveția*, decizia din 27 aprilie 2000, nepublicată).
- 8. Aplicând aceste principii fundamentale în prezenta cauză, se desprinde fără echivoc că problema de constituționalitate care urmează a fi ridicată în fața Înaltei Curți aduce atingere substanței dreptului garantat de art. 1 alin (3), art. 20, art. 26 și art. 54 din Constituție, a art. 4 alin. (2) din Constituție combinat cu art. 6, art. 13 și 17 din CoEDO, fapt inadmisibil într-o societate cu adevărat democratică.
- 9. Prin „stat de drept”, doctrina constituționala desemnează „un sistem juridic prezentand urmatoarele proprietati:
  - 1) formularea unor norme juridice suficient de precise pentru a putea fi aplicabile:
    - a) să permită o orientare clară a destinatarilor;
    - b) să nu lase loc posibil pentru arbitraru și
    - c) să poată fi verificată conformitatea aplicării lor cu norme de referință, iar
  - 2) procedurile să permita controlul efectiv al conformității normelor aplicate cu cele de rang superior” (controlul de constituționalitate).
- 10. **Statul de drept, astfel definit, presupune o structura clara si bine articulata a ierarhiei normelor, printr-o incadrare determinata precis a lor in ordinea constitutională, prin legi precise si care prevad limitele exacte ale actiunii pentru organele de executie, cu jurisdicții competente de control a conformității normelor individuale si generale, s.a.**
- 11. Asadar, constituționalismul garanteaza ideea de stat de drept, intrucat integrează, în general, ordinea statului de drept, afirma supremația Constituției și respectarea drepturilor fundamentale, generalizeaza controlul jurisdicțional al aplicării lor efective și concrete, ceea ce ilustreaza, in mod expresiv, preeminența dreptului in raport cu cele doua mari dimensiuni - democratia si respectarea drepturilor fundamentale ale omului.
- 12. Securitatea juridica este unul din principiile fundamentale ale „statului de drept”. Conceptul de securitate juridica are o accepțiune strict formală, relevată în doctrina constituțională, desemnand acea „**proprietate a unui sistem juridic de a institui pentru toti destinatarii un cadru normativ relativ determinat care sa permita o orientare precisa si clara a acestora la un moment dat**”.
- 13. „*Securitatea juridica*” nu comportă nici o garantie relativă la stabilitatea unui anumit continut normativ, ci implica **obligatia ca normele sa fie aplicate si modificate de o maniera explicita, accesibila si previzibila.**
- 14. Pe cale de consecință, se observă că Curtea Constituțională în HCC nr. 10 din 12.05.2015, menționează că articolul 20 din Constituție garantează oricărei persoane dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești

competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

- 15. Iar, în Hotărârea nr. 2 din 19 februarie 2004, Curtea a menționat că „*accesul liber la justiție este un principiu complex, cuprinzând mai multe relații și drepturi fundamentale, prin care se poate garanta exercitarea lui deplină*”. Din aceste raționamente se relevă că dreptul contestatarului la un proces echitabil se extinde și asupra posibilității acestuia de a înțelege clar competența teritorială a instanței împuternicită cu judecarea contestației depuse și de a beneficia de toate drepturile procesuale în acest sens.
- 16. *Ab initio*, suspunem atenției instanței că pornind de la preeminența dreptului și de la principiul accesului liber la justiție strâns legat de dreptul la apărare și de dreptul la un proces echitabil, bazându-ne pe prevederile art. 393, art. 394 și art. 395 CC al RM, art. 4 alin. (2) și 135 din Constituția RM, art. 6 din CEDO și jurisprudența CtEDO, inclusiv Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 *pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție*, repartizarea cauzei spre examinare a contestației conform competenței teritoriale urmează să fie una întemeiată pe legi clare și previzibile.
- 17. Astfel, potrivit lit. a) alin. (1) art. 135 din Constituție, „*Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte,*”.
- 18. Iar, în conformitate cu pct. 3 a Hotărârii Curții Constituționale nr. 7 din 13.02.2001 „*Pentru controlul constituționalității prevederilor art. 82 și art. 223 din Codul de procedură penală*”, *Curtea Constituțională exercită nu numai controlul constituționalității actelor normative contestate, dar examinează și sensul atribuit acestora în practica aplicării lor de către organele de drept.*
- 19. Într-o altă ordine de idei, învederăm că potrivit jurisprudenței Curții Constituționale (Hotărârea Curții Constituționale nr. 36 din 05.12.2013 *privind interpretarea art. 13 alin. (1) din Constituție în corelație cu Preambulul Constituției și Declarația de Independență a Republicii Moldova*, (Sesizările nr. 8b/2013 și 41b/2013), § 91), *orice control de constituționalitate sau orice interpretare urmează a avea în vedere nu doar textul Constituției, ci și principiile constituționale din blocul de constituționalitate.*
- 20. Prin urmare, întru asigurarea unei soluții constituționale asupra incidentului de constituționalitate ce vizează prevederile art. art. 393, art. 394 și art. 395 CC al RM, pe cale de excepție, recurgem la prezenta cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate a acestor prevederi legale.
- 21. Într-o altă ordine de idei, este de remarcat și faptul că, *calitatea legii este apreciată atât prin prisma exigențelor de accesibilitate, previzibilitate și claritate, criterii care permit efectiv realizarea preeminenței dreptului* (a se vedea în acest sens și explicațiile Curții Constituționale expuse în Hotărârea nr. 26 din 23.11.2010 *asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor alin. (6) art. 63 din Codul de procedură penală*, §-10), *cât și prin prisma scopului consfințit în preambulul CoEDO*, potrivit căruia: Guvernele semnatare, membre ale Consiliului Europei, considerând Declarația Universală a Drepturilor Omului,

proclamată de Adunarea generală a Națiunilor Unite la 10 decembrie 1948, considerând că scopul acestei declarații este recunoașterea și aplicarea universală și efectivă a drepturilor pe care ea le enunță, considerând că scopul Consiliului Europei este realizarea unei uniuni mai strânse între membrii săi și că unul dintre mijloacele pentru a atinge acest scop este apărarea și dezvoltarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, reafirmând atașamentul lor profund față de aceste libertăți fundamentale care constituie temelia însăși a justiției și a păcii în lume și a căror menținere se bazează în mod esențial, pe de o parte, pe un regim politic cu adevărat democratic, iar pe de altă parte, pe o concepție comună și un respect comun drepturilor omului din care acestea decurg, hotărâte, în calitatea lor de guverne ale statelor europene animate de același spirit și având un patrimoniu comun de idealuri și de tradiții politice, de respect al libertății și de preeminență a dreptului, să ia primele măsuri pentru garantarea colectivă a anumitor drepturi enunțate în Declarația Universală, au convenit asupra semnării și respectării CoEDO.

22. De aici rezultă că, statul Republica Moldova asumându-și angajamentele enunțate, urmează să adopte legi calitative care să asigure efectiv realizarea drepturilor și libertăților fundamentale, și să nu admită careva ingerințe în acestea, iar atunci când legiuitorul încalcă asemenea principii, Curtea Constituțională în virtutea atribuțiilor conferite de Constituție și de alte legi, la sesizare pe cale de excepție, urmează să declare neconstituțională prevederea contestată și să ofere soluții constituționale cu caracter universal problemei de drept cu care a fost sesizată, întru asigurarea respectării catalogului drepturilor și libertăților fundamentale.
23. În conformitate cu prevederile paragrafului 54 a Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, „Excepția de neconstituționalitate este mijlocul de apărare, prin care partea chemată în fața unei instanțe de judecată invocă neconstituționalitatea unei norme legale. Excepția de neconstituționalitate, cu particularitățile sale, reprezintă un mijloc de acces indirect al persoanelor la instanța de contencios constituțional prin intermediul instanței de judecată”.
24. Conform paragrafului 62 a Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, „Curtea reține că, pentru asigurarea protecției efective a drepturilor omului, nu este suficient a consacra drepturile materiale și a preciza pe cale constituțională condițiile minime pentru realizarea unei justiții echitabile, condiții întregite cu legi organice cu privire la organizarea și funcționarea instanțelor judecătorești. Este necesar, de asemenea, a stabili unele garanții procedurale de natură să consolideze mecanismele de protecție a acestor drepturi. Prin respectivele garanții procedurale, dreptul la un proces echitabil urmează a fi asigurat, în consecință, efectiv și eficace”.
25. La paragraful 63 din aceeași Hotărâre, „Curtea subliniază că dreptul la un proces echitabil presupune *eo ipso* prezumția de conformitate a actelor normative interpretate și aplicate de instanța judecătorească în actul de înfăptuire a justiției cu normele constituționale și legislația internațională”.

26. În acest context, la paragraful 64 „Curtea reține că soluționarea unui litigiu nu poate implica promovarea unui drept prin intermediul unor norme neconstituționale”.
27. Totodată, potrivit paragrafului 77 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, Curtea menționează că excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată de către:
- (1) *Instanța de judecată* din oficiu, care respectând principiul supremației Constituției, nu este în drept să aplice o normă în privința căreia există incertitudini de constituționalitate;
  - (2) *Părțile în proces*, inclusiv reprezentanții acestora, drepturile și interesele cărora pot fi afectate prin aplicarea unei norme neconstituționale la soluționarea cauzei.
28. Astfel, potrivit paragrafului 79 din aceeași Hotărâre, Curtea menționează că, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. Curtea la paragraful 80, reține că dreptul de acces al cetățeanului prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil. Această cale indirectă, care permite cetățenilor accesul la justiția constituțională, oferă de asemenea, posibilitatea Curții Constituționale, în calitatea sa de garant al supremației Constituției, să-și exercite controlul asupra puterii legiuitoare cu privire la respectarea catalogului drepturilor și libertăților fundamentale.
29. Potrivit paragrafului 82 din Hotărârea nominalizată, *Judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:*
- (1) **Obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;**
  - (2) **Excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;**
  - (3) **Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;**
  - (4) **Nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.**
30. Curtea reține la paragraful 83, că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.
31. La fel, se constată că, în conformitate cu paragraful 82 al Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, sesizarea respectivă întrunește condiția că norma respectivă poate fi supusă controlului constituționalității, or aceste chestiuni au tangență directă cu soluționarea cauzei inclusiv prin prisma problemelor de drept respective, dat fiind faptul că instanța a aplicat-o în cauza dedusă judecării.

- 32. În același sens se reține că, în conformitate cu paragraful 82 al Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, **în momentul acceptării excepției de neconstituționalitate, judecătorul dispune, prin încheiere, suspendarea procesului.** Curtea reține că suspendarea procesului până la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate este necesară pentru a exclude aplicarea normelor contrare Constituției la soluționarea unei cauze.
- 33. Curtea reține la paragraful 86 și 87 din Hotărârea respectivă că, prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprie instanței de judecată. Având în vedere cele menționate, **orice instanță judiciară chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât putere, cât și obligația să se adreseze Curții Constituționale.**
- 34. Or, potrivit art. 7 din Constituție, ***Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.***
- 35. Finalmente, pornind de la preeminența dreptului strâns legat de principiul statului de drept și de garanțiile unui proces echitabil, ducând cont de dreptul fundamental la apărare garantat de art. 6 din CoEDO, având ca premisă scopul Consiliului Europei definit în esență în însăși preambulul CoEDO, unde unul dintre mijloacele pentru a atinge asemenea scopuri este apărarea și dezvoltarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, recunoașterea și aplicarea universală și efectivă a drepturilor și libertăților fundamentale, care constituie temelia însăși a justiției și a păcii în lume, conducându-ne de prevederile art. 1 și 17 din CoEDO în acord cu care *„Înaltele Părți Contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în Titlul I al prezentei Convenții. Nicio dispoziție din prezenta Convenție nu poate fi interpretată ca autorizând unui stat, unui grup sau unui individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau libertăților recunoscute de prezenta Convenție, sau de a aduce limitări acestor drepturi și libertăți, decât cele prevăzute de această Convenție”*, bazându-ne în același timp pe prevederile art. 4 alin. (2) din Constituția RM, pe prevederile Convenției Europene (art. 6 – dreptul la un proces echitabil din care derivă și dreptul la apărare efectivă, art. 13 – dreptul la un remediu efectiv), inclusiv pe jurisprudența CtEDO, și având în vedere cele indicate supra, **considerăm că instanța de judecată, urmează să admită cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate asupra prevederilor ce constituie obiectul sesizării pe cale excepțională, iar drept urmare, să acorde contestatarilor un termen rezonabil de minim o lună pentru a întocmi nemijlocit sesizarea și să sesizeze Curtea Constituțională în privința acestei excepții și să suspende procesul.**

Urmare a ansamblului aspectelor învederate și în temeiul prevederilor art. 7 din CPP RM; art. 1 alin (3), 4, 7, 20, 54 și art. 135 din Constituția RM; Hotărârea

39

Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin.
(1) lit. a) și g) din Constituția RM; art. 6, 13 și 17 din CoEDO,

SOLICITĂM:

1. Admiterea prezentei cereri.
2. **Ridicarea excepției de neconstituționalitate** pentru controlul constituționalității prevederilor art. 393, art. 394 și art. 395 din Cod contravențional al RM, în corelație cu prevederile art. 4 alin. (2) combinat din Constituție cu art. 6, 13 și 17 din CoEDO, art. 1 alin (3), art. 20 și art. 54 din Constituție.
3. **Suspendarea procesului de judecată** până la pronunțarea unei soluții de către Curtea Constituțională al RM.
4. Acordarea unui termen rezonabil de minim o lună pentru formularea Sesizării Curții Constituționale al RM.
5. După prezentarea Sesizării, transmiterea acesteia către Curtea Constituțională **pentru controlul constituționalității prevederilor legale supuse controlului constituțional.**

Cu înaltă considerațiune și gratitudine,

18 noiembrie 2021

Laura VDOVÎ

V. D. D. V. I.

ÎNCHEIERE

22 noiembrie 2021

mun. Bălți

Judecătoria Bălți (sediul Central) în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Ecaterina Arseni

Grefier: Nadejda Docu

examinînd în ședință de judecată deschisă cauza contravențională, adică contestația depusă de Vdovii Laura Iurie asupra procesului-verbal și deciziei agentului constatator din cadrul Direcției de Patrulare „Nord” a INSP, Belous Anatolie din 07.08.2021 întocmite în privința lui Vdovii Laura Iurie în baza art. 238 alin. (2) Cod contravențional al RM.-

CONSTATĂ:

1. La data de 05 octombrie 2021, în adresa Judecătoriei Bălți (sediul central) a parvenit spre examinare cauza contravențională, adică contestația depusă de Vdovii Laura Iurie asupra procesului-verbal și deciziei agentului constatator din cadrul Direcției de Patrulare „Nord” a INSP, Belous Anatolie din 07.08.2021 întocmite în privința lui Vdovii Laura Iurie în baza art. 238 alin. (2) Cod contravențional al RM.
2. La data de 19.11.2021, din partea contravenientei Vdovii Laura Iurie a parvenit o cerere privind ridicarea excepție de neconstituționalitate.
3. În motivarea cererii s-a invocat că în procedura Judecătoriei Bălți (sediul Central) se află în examinare cauza contravențională la contestația lui Vdovii Laura împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei agentului constatator. Pentru data de 01.09.2021, Vdovii Laura a fost citată la Judecătoria Soroca (sediul Central) în legătură cu examinarea contestației depuse de aceasta împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție, dosar contravențional nr. 4-21135436-46-5r-13092021. Consideră Vdovii Laura că Judecătoria Soroca (sediul Central) eronat a reținut spre examinare cauza menționată, iar cauza urmează a fi examinată de Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana), conform sediului INSP, la 29.09.2021 a depus cerere de strămutarea cauzei la această instanță, indicînd că Judecătoria Soroca în mod eronat a reținut spre examinare contestația sa, motivînd că contestațiile depuse împotriva agentului constatator din cadrul INSP, cu adresa juridică pe str. Doina 102 mun. Chișinău, urmează a fi examinate de Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana). Prin încheierea Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 01 octombrie 2021, analizînd motivele cererii și studiînd materialul contravențional, instanța de judecată a considerat just de a remite după competență contestația respectivă la Judecătoria Bălți (sediul Central), invocînd în acest sens prevederile art. 393, art. 394 și art. 395 din Codul contravențional. Analizînd prevederile legale menționate în încheiere contestatara Vdovii Laura le consideră neclare, consideră îi îngădesc accesul la justiție și îi încalcă dreptul la un proces echitabil, fapt ce ridică probleme ce țin de constituționalitatea prevederilor legale menționate. Ca urmare a celor menționate, Vdovii Laura atrage atenția instanței de judecată că norma aplicată nu este suficient de clară și completă, este lipsită de accesibilitate și previzibilitate și, respectiv, încalcă implicit dreptul la un proces echitabil, garantat de articolul 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.
4. Astfel, pentru a nu încălca inter alia dreptul la un proces echitabil, limitările aduse de legislațiile naționale mutatis mutandis dreptului la un proces echitabil și la un remediu efectiv de către aceste dispoziții, trebuie prin analogie cu dreptul de acces la un tribunal consacrat de art.6 & 1 din Convenție, să urmărească un scop legitim și să nu aducă atingere substanței acestui drept (Haser v. Elveția, decizia din 27 aprilie 2000, nepublicată). Indică contestatara că aplicînd aceste principii fundamentale în prezenta cauză, se desprinde fără echivoc că

- problema de constituționalitate care urmează a fi ridicată în fața Înaltei Curți aduce atingere substanței dreptului garantat de art. 1 alin. (3), art. 20, art.26 și art.54 din Constituție, art. 4 alin. (2) din Constituție combinat cu art.6, art.13 și 17 din CEDO, fapt inadmisibil într-o societate cu adevărat democratică. Solicită contestatarea Vdovii Laura ridicarea excepție de neconstituționalitate pentru controlul constituționalității prevederilor art. 393, art. 394 și art. 395 din Codul contravențional al RM, în corelație cu prevederile art. 4 alin. (2) combinat din Constituție cu art. 6, 13 și 17 din CEDO, art. 1 alin. (3), art. 20 și art. 54 din Constituție.
5. Contravenienta Vdovii Laura, fiind legal citată, în ședința de judecată nu s-a prezentat.
  6. Agentul constator din cadrul Direcției de Patrulare Nord al INSP, Belous Anatolie, fiind legal citat în ședința de judecată nu s-a prezentat.
  7. Studiind materialele cauzei, instanța de judecată consideră necesar de a ridica excepția de neconstituționalitate și a remite Curții Constituționale sesizarea înaintată de contravenienta Vdovii Laura, reieșind din următoarele considerente:
  8. Prin prisma jurisprudenței CEDO, s-a constatat caracterul inerent „penal” a contravențiilor (cauza Ziliberberg vs. Moldova, cererea nr. 62821/100, par. 27-36).
  9. **Potrivit prevederilor art. 2 alin. (3) Cod de procedură penală al RM, Constituția Republicii Moldova are supremație asupra legislației procesuale penale naționale. Nici o lege care reglementează desfășurarea procesului penal nu are putere juridică dacă este în contradicție cu Constituția.**
  10. **Conform prevederilor art. 7 Cod de procedură penală, (3) În cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora. (3¹)La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții:a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu;c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate. (3²) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă. (6) Hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sînt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.**
  11. **Potrivit Hotărîrii Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016 privind interpretarea articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acestuia, precum și de către instanțe din oficiu(pct.82, alin.(2).**
  12. **Înalta Curte a statuat că, în temeiul art.135 alin.(1) lit.a) și g), sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, (pct.107). Totodată, judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: 1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; 2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată**

63
din oficiu; 3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; 4) nu există o hotărâre anterioară a Curții, având ca obiect prevederile contestate, (pct.82).

13. În circumstanțele descrise, ținând cont de faptul că obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, fiind o lege organică, iar excepția de neconstituționalitate fiind ridicată de contravenienta Vdovii Laura, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și Curtea Constituțională nu s-a expus anterior referitor la prevederile care se invocă a fi neconstituționale, instanța va ridica excepția de neconstituționalitate, sesizând Curtea Constituțională.
14. În conformitate cu prevederile art. 7 Cod de procedură penală al RM, în cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.
15. De asemenea, Curtea Constituțională, în punctul 81 al Hotărârii din 09.02.2016 privind interpretarea art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, a menționat că suspendarea procesului pînă la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate este necesară pentru a exclude aplicarea normelor contrare Constituției la soluționarea unei cauze.
16. În atare circumstanțe, instanța de judecată, ținând cont de prevederile legale enunțate supra, va suspenda procesul contravențional în prezenta cauză.
17. În temeiul celor expuse, conducîndu-se de Hotărîrea Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016 privind interpretarea art.135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, art.7 din Codul de procedură penală, instanța de judecată,

DISPUNE:

Se ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 393, art. 394 și art. 395 din Codul contravențional al RM. în sensul corespunderii cu prevederile art. 4 alin. (2) din Constituție, art. 6, 13 și 17 din CEDO, art. 1 alin. (3), art. 20 și art. 54 din Constituția RM.

Se sesizează Curtea Constituțională cu privire la realizarea controlului constituționalității prevederilor art. 393, art. 394 și art. 395 din Codul contravențional al RM, în sensul corespunderii cu prevederile art. 4 alin. (2) din Constituție, art. 6, 13 și 17 din CEDO, art. 1 alin. (3), art. 20 și art. 54 din Constituția RM.

Se remite după competență Curții Constituționale cauza contravențională la contestația depusă de Vdovii Laura Iurie asupra procesului-verbal și deciziei agentului constatatator din cadrul Direcției de Patrulare „Nord” a INSP. Belous Anatolie din 07.08.2021 întocmite în privința lui Vdovii Laura Iurie în baza art. 238 alin. (2) Cod contravențional al RM.

Se suspendă examinarea dosarului contravențional nr.5r-477/2021 (4-21135436-09-5r-13092021) la contestația depusă de Vdovii Laura Iurie asupra procesului-verbal și deciziei agentului constatatator din cadrul Direcției de Patrulare „Nord” a INSP. Beolous Anatolie din 07.08.2021 întocmite în privința lui Vdovii Laura Iurie în baza art. 238 alin. (2) Cod contravențional al RM.

Încheierea poate fi atacată cu recurs la Curtea de Apel Bălți, pe durata suspendării procesului, prin intermediul Judecătoriei Bălți (sediul central).

Președintele ședinței,
judecătorul

Ecaterina Arseni